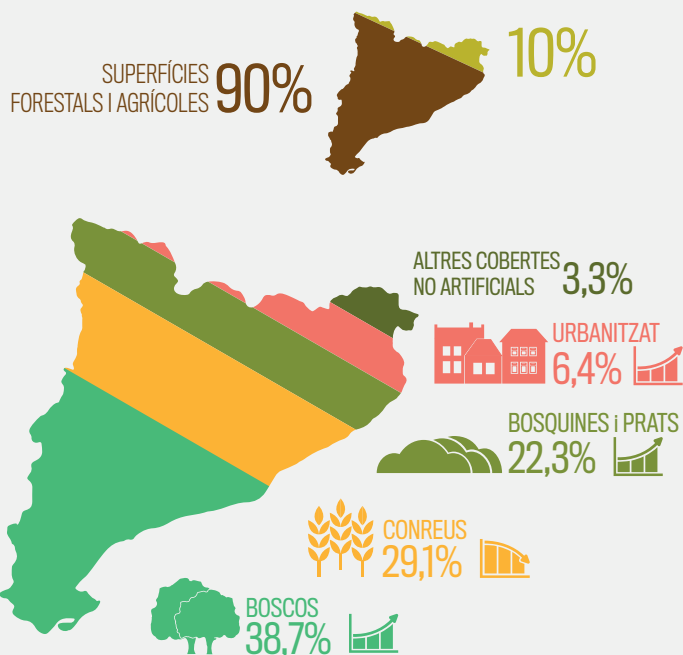

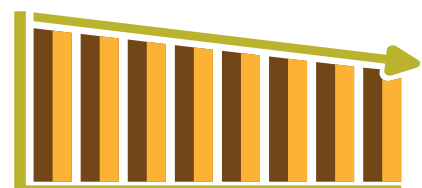
1 QUIN ÉS EL CONTEXT DE L'ACTIVITAT AGRÀRIA CATALANA?

Gran presència al territori i al paisatge, però poc pes demogràfic i econòmic

Una activitat amb gran presència al territori...

amb un pes socioeconòmic limitat i decreixent

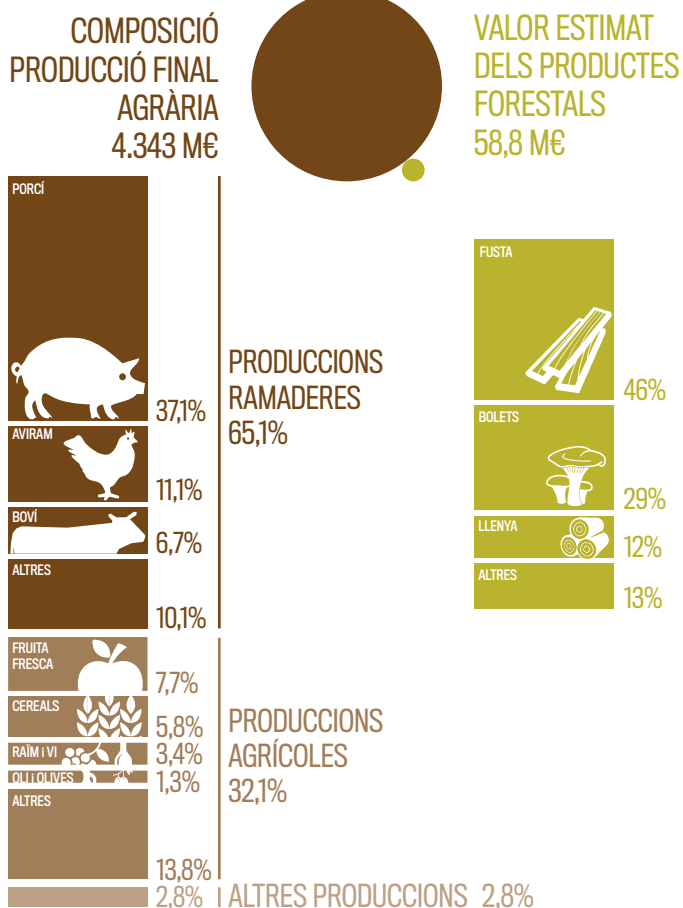
2001 2,6% POBLACIÓ OCUPADA 1,6%

1,7% PES ECONÒMIC VALOR AFEGIT BRUT (VAB) 0,9%

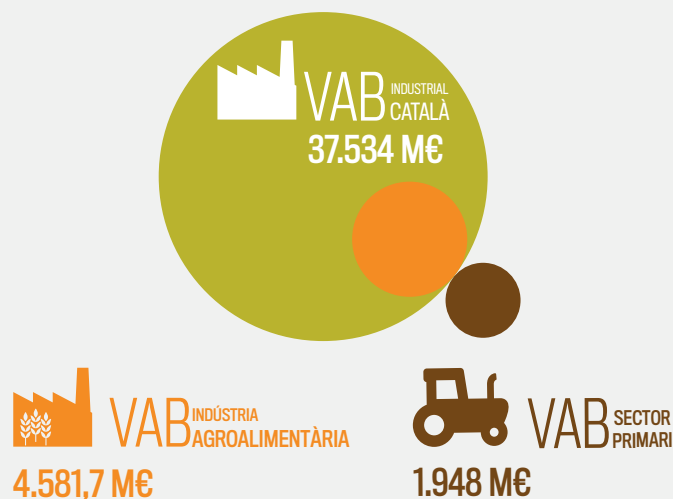

La major part del territori és gestionada per un nombre cada vegada menor de persones

La ramaderia, sobretot el porcí, té gran importància en la producció agrària, mentre que la silvicultura aporta poc valor econòmic

La repercussió econòmica del sector, però, va més enllà

El pes econòmic de la INDÚSTRIA AGROALIMENTÀRIA multiplica per 2,3 el del SECTOR PRIMARI

El TURISME RURAL es fonamenta en un entorn configurat, en bona mesura, pel SECTOR PRIMARI

NOTA: si no s'indica el contrari les dades corresponen al 2014

ICanys

Fundació del
Món Rural

EL VALOR OCULT DE L'ACTIVITAT
AGRÀRIA A CATALUNYA

COL·LABORA

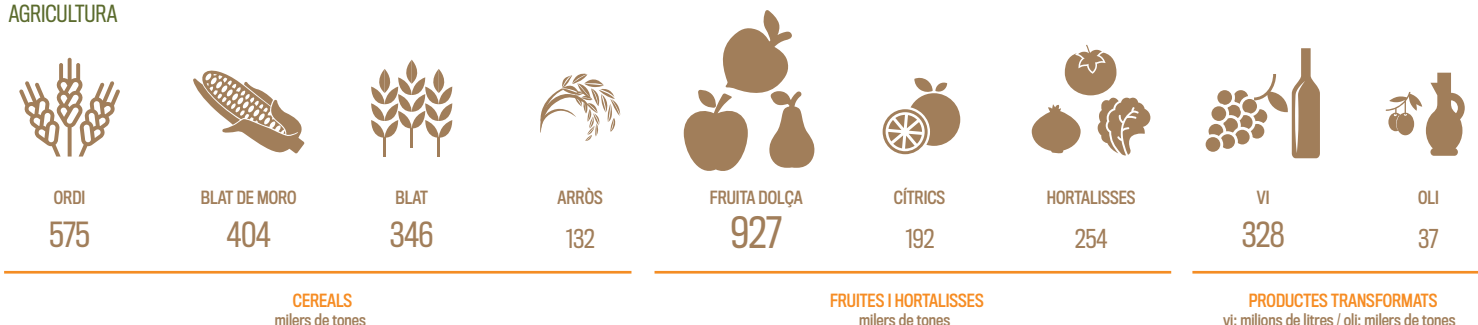
Generalitat de Catalunya
Departament d'Agricultura,
Ramaderia, Pesca i Alimentació

2 PODRÍEM VIURE SENSE L'AGRICULTURA, LA RAMADERIA I LA SILVICULTURA?

L'activitat agrària proveeix d'aliments i altres matèries primeres pel consum local i l'exportació, però també hi ha molts productes que vénen de fora

Aliments

AGRICULTURA

CEREALES
milers de tones

FRUITES I HORTALISSES
milers de tones

PRODUCTES TRANSFORMATS
vi: milions de litres / oli: milers de tones

RAMADERIA

Productes forestals

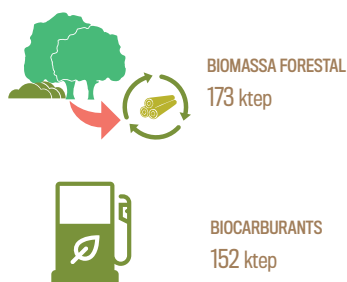
FUSTERS

NO FUSTERS

Altres usos i recursos

USOS ENERGÈTICS

ktep: kilotones equivalents de petroli

FARRATGES

PRODUCTES RAMADERS NO ALIMENTARIS

RECURSOS CINEGÈTICS I PISCÍCOLES

LLICÈNCIES EMESES

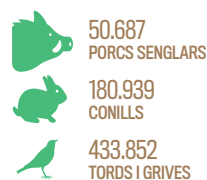

(dades 2016)

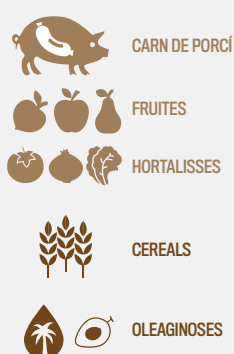
PESCA CONTINENTAL
54.362

CAPTURES

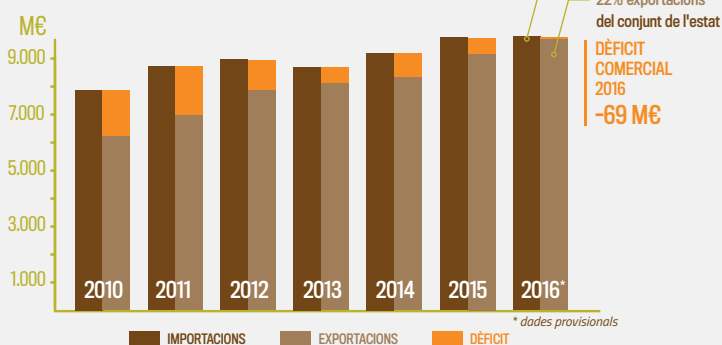

(temporada 2015-2016)

Consum local o global?

La balança comercial dels productes agroalimentaris a Catalunya s'ha anat equilibrant des de 2010

NOTA: si no s'indica el contrari les dades corresponen al 2014. S'han arrodonit els valors per facilitar la lectura

3 QUINES ALTRES PRESTACIONS ES PODEN VINCULAR AL SECTOR PRIMARI?

Existeixen molts serveis ambientals associats als espais agraris, no sempre prou coneguts

Regulació climàtica

- Influència de la vegetació sobre el clima local: temperatura, humitat,...
- Captura i emmagatzematge de CO₂, gas amb efecte d'hivernacle (GEH)
 - ➔ Els boscos catalans absorbeixen un 10% de les emissions de GEH del país (2014)

Regulació hidrogeològica

- Importància dels boscos, els conreus i el sòl en el cicle de l'aigua i els seus fluxos
- Manteniment de la permeabilitat del sòl a la infiltració de l'aigua
 - ➔ > 90% del territori no urbanitzat
- Prevenció de la desertificació
 - ➔ manteniment de vegetació en un terç del territori on hi ha un dèficit hídric important

Conservació del sòl

- Prevenció de l'erosió
 - ➔ més d'un 40% del territori correspon a zones forestals o agrícoles situades en sòls amb pendent marcat (>5%)
- Pràctiques agrícoles tradicionals
 - ➔ construcció de feixes, bancals i marges de pedra seca

Gestió i configuració del territori i el paisatge

Foment de la biodiversitat

- Ecosistemes agrícoles i forestals que acullen una gran diversitat d'hàbitats a Catalunya:
 - ➔ • 16 agrícoles
 - 96 boscosos
 - 116 arbustius i herbacis
- L'activitat genera hàbitats específics com les planes cerealístiques de secà i diversos tipus de prats de pastura extensiva, alguns d'ells en risc de desaparició
- Part d'aquests hàbitats gestionats forma part d'espais d'interès natural reconegut (PEIN i Xarxa Natura 2000)
 - ➔ > 845.000 ha forestals
 - > 150.000 ha agrícoles

Reducció del risc d'incendi

- Implicació de la pagesia en les agrupacions de defensa forestal (ADF)
 - ➔ 70% dels municipis catalans coberts per una ADF
- Efecte mitigador dels camps de conreu en la propagació d'incendis forestals
- Bones pràctiques orientades a la prevenció:
 - ➔ • Gestió forestal
 - Pastura
 - Cremes agrícoles controlades
 - Cremes forestals controlades

Usos socials, culturals i recreatius

- Paisatges agrícoles i forestals que defineixen el caràcter del territori rural i el seu imaginari, fomentant l'atracció de visitants i excursionistes
 - ➔ > 2,7 milions de viatgers (un 14,3% del total) atrets per marques turístiques relacionades amb l'entorn rural català (2013)
 - ➔ > 3,5 milions de visitants en 8 espais naturals singulars (2013)
 - ➔ > 9.000 km de senders senyalitzats i > 6.400 km per a rutes de cicloturisme
 - ➔ Rutes temàtiques vinculades al patrimoni rural i etnològic: enoturisme, oleoturisme, fires i festes, ...

4 ÉS POSSIBLE FOMENTAR EL BENEFICIS DERIVATS D'AQUESTS SERVEIS?

L'aplicació de bones pràctiques en la gestió fa més sostenible l'activitat i promou altres beneficis indirectes

Producció agrària ecològica

AGRICULTURA ECOLÒGICA

171.937 ha
2.496 productors

(dades 2016)

AGRICULTURA INTEGRADA

46.432 ha
2.476 productors

Ordenació forestal

BOSCOS PRIVATS

452.279 ha
3.473 plans d'ordenació

BOSCOS PÚBLICS

255.961 ha
460 plans d'ordenació

CERTIFICACIÓ FORESTAL

210.037 ha

Acords de custòdia del territori

Acords a través dels quals els propietaris i/o gestors de finques privades es comprometen davant la societat, representada per una entitat de custòdia, a tenir cura de la conservació dels valors naturals, culturals i paisatgístics

PROPIETARIS I/O GESTORS
DE FINQUES PRIVADES

42.905 ha
844 acords

ENTITAT DE CUSTÒDIA
(PÚBLICA O PRIVADA)

ADMINISTRACIONS

SOCIETAT

EMPRESSES

Com es pot millorar?

FENT UNA GESTIÓ EFICIENT DE L'AIGUA

REGADIU
2.038 hm³

RAMADERIA
43 hm³

PROMOVENT LA CORRECTA FERTILITZACIÓ ORGÀNICA I FENT UN ÚS RACIONAL DE LES SUBSTÀNCIES AMB IMPACTE SOBRE EL MEDI

COMPOSTOS NITROGENATS

Purins i altres dejeccions
91.642
tones de nitrogen (2016)

Fertilitzants inorgànics
54.100
tones de nitrogen (2016)

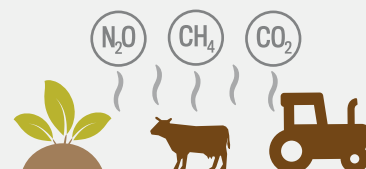
PLAGUICIDES

11.594
tones (2016)

REDUINT EMISSIONS DE GASOS AMB EFECTE D'HIVERNACLE (GEH)

4.145 kt de CO₂ equivalent procedents de
l'agricultura i la ramaderia

NOTA: si no s'indica el contrari les dades corresponen al 2015

ICanys

Fundació del
Món Rural

EL VALOR OCULT DE L'ACTIVITAT
AGRÀRIA A CATALUNYA

COL·LABORA

Generalitat de Catalunya
Departament d'Agricultura,
Ramaderia, Pesca i Alimentació

5 COM ES PODEN MESURAR ELS SERVEIS QUE NO APAREIXEN ALS BALANÇOS ECONÒMICS?

La valoració d'externalitats ofereix eines per reflectir la importància d'aquests serveis, més enllà dels valors productius del sector

Què és una externalitat? Efecte positiu o negatiu vinculat a la producció o consum d'un bé o servei que no resta reflectit en el seu preu de mercat

Externalitats positives

CONSERVACIÓ DEL PATRIMONI NATURAL I BIODIVERSITAT
5.976 M€

REGULACIÓ DEL CICLE DE L'AIGUA I DISPONIBILITAT DE RECURSOS HÍDRICS
926 M€

ESTRUCTURACIÓ DEL TERRITORI I GESTIÓ DEL PAISATGE
899 M€

USOS RECREATIU I CULTURALS I VALORS DE NO ÚS
692 M€

PREVENCIÓ DE LA DEGRADACIÓ DEL SÒL
232 M€

Externalitats negatives

CICLE DE VIDA DE FERTILITZANTS INORGÀNICS I PLAGUICIDES
473 M€

CONSUM AGRÍCOLA D'AIGUA
282 M€

INCORRECTE ADOBAMENT ORGÀNIC AMB PURINS I ALTRES DEJECCIONS
147 M€

PREVENCIÓ I MITIGACIÓ D'INCENDIS FORESTALS
29 M€

MITIGACIÓ DEL CANVI CLIMÀTIC
219 M€

Les externalitats positives del sector superen amb escreix les negatives...

VALOR GLOBAL EXTERNALITATS

i multipliquen per 4 el pes econòmic directe de l'activitat

BALANÇ NET EXTERNALITATS

8.070 M€/any
import equivalent a més de 1.000 € per habitant i any

PES ECONÒMIC DIRECTE

VAB SECTOR PRIMARI
1.948 M€/any (2014)

L'anàlisi de les externalitats del sector permet adonar-se de la gran importància de l'activitat agrària i silvícola catalana més enllà dels seus valors productius

La Fundació del Món Rural va promoure l'elaboració d'un informe sobre "El valor ocult de l'activitat agropecuària a Catalunya" (2010), que ara s'ha actualitzat (2016). En el marc d'aquests treballs s'ha fet una estimació pionera del valor anual de les diferents externalitats del sector a partir de metodologies específiques per a cada àmbit avaluat

<http://www.fmr.cat/ca/projectes-i-biblioteca/projectes/el-valor-ocult-de-l'activitat-agropecuària-catalunya>

ICanys

Fundació del
Món Rural

EL VALOR OCULT DE L'ACTIVITAT
AGRÀRIA A CATALUNYA

COL·LABORA

Generalitat de Catalunya
Departament d'Agricultura,
Ramaderia, Pesca i Alimentació

6 PER QUÈ CAL RECONÈIXER AQUESTS SERVEIS QUE BENEFICIEN LA SOCIETAT?

La visibilització de la importància territorial, socioeconòmica i ambiental del sector agrari és un factor clau pel manteniment de l'activitat

Si l'activitat d'agricultors, ramaders i/o silvicultors deixa de ser rendible i reconeguda...

S'afavoreix el despoblament del medi rural i es perd capacitat de gestió efectiva sobre el 90% del territori

Es redueix el potencial productiu local d'aliments, productes forestals i altres recursos, que caldrà importar de fora

Es dificulta la prestació de molts serveis relacionats amb l'activitat agrària que aporten beneficis a la societat i es perd biodiversitat

Què es pot fer per evitar-ho?

Millorar la integració de les polítiques públiques sobre el medi rural i el sector primari

Impulsar polítiques que afavoreixin l'estructuració dels sectors productius i rendes dignes pels productors

Fomentar estratègies que aportin valor afegit a la producció (denominacions d'origen, marques de qualitat, certificació forestal, ...)

Posar en valor l'espai agrari i potenciar instruments que en millorin la gestió

Desenvolupar el Pla territorial sectorial agrari i els Plans d'ordenació de recursos forestals

Impulsar la recerca i la transferència tècnica i científica orientades a millorar l'eficiència i la sostenibilitat de la producció agrària

Divulgar i sensibilitzar el conjunt de la societat sobre l'activitat agrària i els recursos i valors que aporta